

תורה למשפחה קליפון על האישור לשה"מ ב"מ

גליון קל"ה
שנה ד' תשע"ה

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

ושמעו אל ישראל אביכם כאשר הגיע זמנו של יעקב אבינו להסתלק מן העולם, קרא לשנים עשר השבטים בניו, העמיד אותם סביב סביב למיטתו, ענה יעקב אבינו ואמר להם, אולי לאליל שהיה תרח אביו של אברהם עובד, אתם עובדים? אולי לאליל שהיה לבן אחיה של אמי עובד, אתם עובדים? או שאתם עובדים לאלקי יעקב? ענו שנים עשר השבטים כאחד בלב שלם ואמרו: "שמע נא ישראל אבינו ה' אלקינו ה' אחד" ענה יעקב ואמר יהי שמו הגדול מבורך לעולם.

(תרגום ירושלמי דברים ו' - ד')

בשעה שהיה יעקב אבינו נפטר מן העולם, קרא לשנים עשר בניו ואמר להם: שמעו אל ישראל שבשמים אביכם, שמא יש בלבבכם מחלוקת על הקדוש ברוך הוא? אמרו לו "שמע ישראל אבינו כשם שאין בלבך מחלוקת על הקדוש ברוך הוא כך אין בלבנו מחלוקת, אלא ה' אלקינו ה' אחד" אף הוא פירש בשפתיו ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

(ב"ר צ"ח ג')

פרשת השבוע

לעשות שני דברים, ראשית ילך אצל חכם, יפנה אל צדיק וחסיד שזכותו רבה לקרוע כל גזירה קשה, ושנית יבקש עליו רחמים, החולה עצמו יתפלל לה' ויבקש רחמי שמים ולא יסמוך רק על פנייתו לרבי.

ועיני ישראל כבדו מזוקן

(מ"ח - י')

מסופר על הרה"ק רבי מנחם מענדל מקוצק זיע"א, שעשרים שנה לפני הסתלקותו, הסתגר בחדרו והיה פרוש מעולם ומלואו. את הליכותיו הסביר תלמידו הרה"ק רבי זאב וולף מסטריקוב זיע"א חכם העדה, כתוב "ועיני ישראל כבדו מזוקן לא יוכל לראות", והדברים תמוהים, יעקב אבינו רגל רביעי במרכבה עליו ייאמר שעיניו כבדו מזוקן? אכן כבר תרגם אונקלוס "יקירין מסיבו" נעשו יקרים מוקנה, שוב לא יכלו לראות בהבלי העולם הזה.

ויאמר ליוסף הנה אביך חולה (מ"ח - א')

מסופר על הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצא זיע"א, שפעם בא אליו חסיד אחד וקבל באוזניו על כך, שבאחד הימים הזכיר לפניו חולה אחד מבני משפחתו, ובכל זאת לא הוטב כלל לחולה הזקוק לרחמים מרובים, השיב לו הצדיק מה אני אשם בכך שהקדוש ברוך הוא לא החיש עד היום רפואה לאותו חולה? אמר החסיד בעגמימות לרבו: הרי רבותינו אומרים בגמרא (בבא בתרא קט"ז) כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, והוא הדבר שעשיתי, באתי אצל הרבי שיעורר על החולה רחמי שמים, הניע האדמו"ר מאוסטרובצא את ראשו ואמר: תן דעתך שלא נאמר כאן "ילך אצל חכם שיבקש עליו רחמים" אלא נאמר "ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים". משמע מכאן שנדרש כאן מהחולה

זמני השבת

זמני יציאת השבת:

ירושלים: 5:27 ת"א: 5:28 ר"ת: 6:01

זמני כניסת השבת:

ירושלים: 4:11 ת"א: 4:25

פרשת ויחי

יש דין ויש דיין

בעיירה סלוצק מקום כהונתו של הגאון רבי יעקב דוד וילובסקי זיע"א הרידב"ז, אירע מעשה שזכה לפרסום רב בשעתו, רופא יהודי פורק עול נהג מטעמי בריאות לצאת לטייל לפנות ערב, המעשה היה ביום חמישי, הרופא עובר ליד האיטליו, ומבחין כיצד הקצב היהודי שחנותו היתה מלאה קונים, מפציר בהם לצאת מהחנות, ואומר להם כי מי שירצה לקנות דוקא היום, ישוב בעוד שעה. הרופא שלא האמין למראה עיניו, ניגש אל הקצב ושאל לפשר הדבר, איך מלאו ליבו ביום חמישי יום הפרנסה, לגרש את הקונים החוצה ולוותר על הפרנסה בידיים? השיב הקצב: "ממהר אני לבית הכנסת, ללמוד ולהתפלל ולעבוד את השם יתברך, הפרנסה נגזרה מן השמים, וחויך מזה עלי לדאוג על העולם הבא שלי." "עולם הבא?" לגלג הרופא "אין דבר כזה." השיב היהודי הפשוט: "לכבודו אולי אין, אולם אני מקוה שלי כן יהיה." תשובת היהודי הנוקבת גרמה לו לרופא ללעוג עוד יותר, עד שנענה ואמר: "שמע נא לי ר' יהודי, אולי אתה רוצה להגדיל חלקך שם בעולם הבא שלך? אני מוכן ומוזמן למכור לך את חלקי בעולם הבא תמורת רובל אחד." "איזה עסק מצויין" התפעל היהודי והושיט לו לרופא רובל אחד.

חלפו ימים ועברו שנים רבות מאז אותו מקרה, וביום בהיר אחד נכנסה אל האיטליו של היהודי, אשה כבודה והציגה את עצמה בתור אלמנת הרופא. לאחר ברכת שלום החלה מספרת לקצב: "לאחר שבעלה הרופא נפטר, ראתה בחלום את בעלה כשהוא נרעש עד מאוד." וסיפר: "דנו אותו במשפט לפני בית דין של מעלה, וכף החובה הכריע את גורלו לשבט, בא הרופא בטענה: "ומה עם הצלת נפשות שעסקתי בהם בימי חייו, מה עם ריפוי החולים העניים שריפא ללא תשלום? הלא זכויות רבות לו, האם זה עולם האמת?" שאל בפחד ובמורא. ענו לו בבית דין של מעלה: "אמת נכון הדבר, במעשיך הטובים בעולם התחתון, יכולת להקל מעליך את דינך הקשה, אולם אתה בעצמך גזרת את דינך בידך, בשעה שהחלטת למכור את חלקך בעולם הבא לקצב היהודי תמורת רובל אחד." "ביקש בעלי הרופא שירחמו עליו ועל נשמתו המיוסרת, אולי יסכים היהודי לחזור מן המקח והסכימו על ידו שאם יצליח לגרום לו ליהודי לוותר ולחזור בו מהעסקה יבוטל גזר דינו. בעלי בא בחלומי, ביקש והתחנן לפני, שאלך לקצב ואשתדל לבטל את המכירה. בפעם ראשונה שחלמתי, ביטלתי החלום מליבי הלוא

חלומות שוא ידברון, אך כאשר נשנה החלום פעמיים ושלוש ובעלי לא הרפה ממני, החלטתי לברר האם חלום אמת הוא או לא?" הקצב אישר את כל המאורע, וסיפר לאלמנה את כל אשר אירע באותו יום חמישי. האשה הנדהמת, הציעה ליהודי שיחזור בו מהעסקה והיא תחזיר לו רובל כסף תמורת חלק בעלה בעולם הבא, אולם הקצב לא הסכים, דחה את ההצעה והסביר לה: "הן תביני, קצב פשוט אנכי, כמה מצוות כבר ישנן בחלקי? לצערי ולבושתי, מעט מאוד, מי יודע האם הייתי זוכה בכלל לחלק בעולם הבא. עתה שזכיתי במצוות רבות של הצלת נפשות וריפוי חולים עניים ללא תמורה, הרי מובטח לי שם בעולם הבא חלק לא מבוטל, האם אחמיצנו?" מאוכזבת ומודאגת עזבה האשה את חנותו של הקצב ושבה לביתה.

בלילה ההוא חזר הרופא בחלום אל אשתו, וכשמעו את תשובת היהודי, זעק וזעקת שבר נורא, וביקש מאשתו שתלך לרב העיר הוא הגאון הרידב"ז זיע"א, ולהזמין את הקצב לדין תורה. למחרת פנתה האשה לבית הכנסת, וכצאת הגאון הרידב"ז מבית הכנסת, שטחה בפניו את כל הפרשה, את החלומות החוזרות ונשנות, את תשובתו של הקצב וכו'. הסיפור עשה לו כנפיים ותהום כל העיר, הדין תורה נקבע להיערך בבית הכנסת הגדול. ביום המיועד נקהלו היהודים אשר בסלוצק לבית הכנסת, להיות נוכח בדיון בדין תורה נדיר זה, מתח רב שרר בבית הכנסת כאשר האשה שטחה את טענותיה בפני הדיינים וחזרה שוב על כל מהלך העניינים. לאחר מכן נקרא היהודי הקצב להשמיע את דבריו ואת טענותיו. הציבור היה נבוך מאד, המלמול הנרגש נשמע בבית הכנסת, אלו צידדו עם הרופא הנפטר, ואחרים הצדיקו דוקא את היהודי. והוחלט כי פסק הדין ינתן בעוד מחצית השעה.

פסק הדין הכיל שלושה סעיפים: הסעיף הראשון, "המכירה בטלה ומבוטלת" שמחה חרישית נשמע בקהל, והרב הסביר: "עולם הבא אינו רכוש היכול לעבור מיד ליד, עולם הבא הוא האור שנוצר ממצוות ומעשים טובים שפעל האדם בימי חייו" מי שלא עמל כיצד ישיג את האור?" המשיך הרב ונשא משלו: "מי ששכר חוטב עצים לחודש ימים תמורת חמישים רובל, מלבד חמישים הרובל שיקבל, זכה בנוסף לזה במתנה נוספת, אויר היער, התעמלות גופו ותוספת בריאות שחזקו את איבריו. אם ירצה, מעתה יכול הוא להתנות עם משכירו לשלם את חמישים הרובל למישהו אחר."

משל ונמשל

הכונו לביאת המשיח

משל לקיסר אחד ששלח להודיע לשר הצבא כי ביום פלוני הוא חייב להיות מוכן ומזומן להקביל את פניו, שכן יש בדעתו לבוא באותו יום ולבקר את אנשי הצבא. אותו יום היה הכל מוכן ומזומן, אנשי הצבא היו לבושים בגדים נקיים ממורקים ומצוחצחים למשעי וערוכים בשורות כמשפט, ואף שר הצבא בעצמו התקשט והתלבש בבגדי השרד המיוחדים ועמד בראש אנשיו מוכן להקביל פניו של הקיסר. היה שר הצבא מביט כל רגע בשעון שבידו, וראה שכבר עבר הזמן שקבע הקיסר לבואו, כבר עברה מחצית השעה, שעה שעתיים ושלוש שעות, והקיסר איננו, נתעייף שר הצבא מעמידה ממושכת זו שעמד וחיכה לשוא לבואו של הקיסר, אף קצרה רוחו מציפיה זו, עמד והפקיד חייל אחד על המשמר שיהא מצפה ומחכה לבואו של הקיסר, והוא עצמו פרש לצדדיו וישב לפוש. תוך כדי כך הופיע פתאום הקיסר ובא, הדבר אירע במפתיע ושר הצבא לא היה סיפק בידו לקום בעוד מועד ממקום מושבו ולהתייצב כראוי בראש אנשיו לפני הקיסר, והקיסר בבואו משהבחין שהשר לא עמד במקומו כמשפט, נתמלא חימה וכעס, תלש את אותות הכבוד מכתפי השר והוריד אותו מכהונתו, ומינה מיד במקומו את החייל שעמד על המשמר, ובשעה שעמד שר הצבא לפני הקיסר אבל וחפוי ראש, דיבר אתו הקיסר קשות ואמר לו: אתה שר צבא הנך, כהונתך גדולה ונכבדה, ואף השכר שאתה מקבל מאוצר המדינה שכר רב הוא, לעומת זאת חייל זה מן הפשוטים הוא, איש אינו מכיר אותו ואני אף את שמו איני יודע, ושכרו הניתן לו מאוצר המדינה אך מעט הוא, אף על פי כן עמד באמונה על משמרתו וחיכה לבואי, לא עייף ולא נתייגע ולא נטש את מקומו, ואילו אתה שר רם ונישא נטשת את חייליך, פרשת לצדדין וישבת לפוש.

הנמשל: כך יהיה גם לעתיד לבוא, כולנו נצפה לבואו של גואל צדק מלך המשיח, ואנו חייבים להקביל פניו בתשובה ובמעשים טובים, ובאלה אנו צריכים להתחזק ולעמוד על משמרתנו באמונה, כי בלעדי אלה היאך נוכל להחזיק מעמד והיאך נוכל לשאת עינינו אם ננטוש חס וחלילה את מקום עמדתנו, ושורותינו תהיינה חס ושלוש פרוצות בשעה שייגלה עלינו פתאום ויופיע המלך המשיח, איזה תשובה נשיב לו אנחנו שרי הצבא בחילו של מלך מלכי המלכים הקב"ה? וודאי שאנו חייבים לעמוד הכן על משמרתנו בתורה ובתפילה ובמעשים טובים, מוכנים ומזומנים להקביל פניו של המלך המשיח גואל צדק שיבוא במהרה בימינו.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

אבל בנוגע לבריאות שזכה בה, האם יוכל למכרה? וודאי שלא, והו איפוא חלק מעצמותו, בשר מבשרו, מתנה זו אינה נכנסת בסוג של מקח וממכר, גם העולם הבא, האורות שזכה בהן אדם שקיים מצוות ומעשים טובים והוסיפו בו כוח רוחני, אין בכוחו למכור אותו תמורת כסף, משום כך על האלמנה להחזיר לקצב את הרובל והמקח בטל."

הסעיף השני: הרופא איבד את חלקו בגן עדן וההסבר: פסוק מפורש הוא (יחזקאל ל"ג י"ב) "ואתה בן אדם אמור אל בני עמך צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו", ואמרו חז"ל במסכת קידושין שמדובר בצדיק שהתחרט על צדקותיו, וכן אמרו במסכת סנהדרין שהכופר בעולם הבא נדחה מעולם הבא, "במקרה שלפנינו" סיכם הרידב"ז "הנפטר היה זוכה בשכרו משום שהמקח התבטל, בכל זאת מאחר וכפר בעולם הבא, זלזל ולגלג עליו, איבד את עולמו." הקהל נדהם למשמע אזניהם, ותמהו: היתכן שכולם הפסידו כאן? הקצב איבד את מקומו והרופא יצא קירח מכאן ומכאן, את הרובל החזיר ואת עולמו איבד? עד שנשמע קולו של הרב בקראו את הסעיף האחרון של פסק הדין.

הסעיף השלישי: קידוש שם שמים שנגרם על ידי הרופא לאחר מותו, זיכה אותו לצאת מדינה של גיהנום, וההסבר: מאורע זה גרם קידוש שם שמים גדול, כולם ראו והתחזקו כי יש דין ויש דיין, ועל כל מעשה יבוא האדם במשפט. קובעים אנו על דעת המקום ועל דעת הקהל, שזיכוי הרבים הזה נזקף לזכותו של הרופא, ועל כגון זה קבעו חז"ל (יומא פ"ז) שהמזכה את הרבים אינו נופל בגיהנום, זאת ועוד, הרי לימדונו חז"ל (מסכת אבות פרק ה' משנה י"ח) "המזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו." גם כאן זכות הרבים תלוי בו ברופא, וראוי מעמד זה של חיזוק אמונה להקנותו חלק לעולם הבא.

אנחת רווחה נשמעה בין הקהל, רבי! רבי! נשמעה אנחתו של היהודי הקצב שפילס לו דרך אל מקום מושבו של הרב והדיינים, ואמר: אם כך החשבון הרי גם לי חלק בכך במטו מינייכו לפסוק שגם חלקי לא יקופח.

צ'ין אדם לחברו

להשלים את החסד

מסופר על הגאון רבי אהרן קוטלר זיע"א שבאחד מביקוריו בארץ ישראל בלכתו ברחובות ירושלים הבחין בעני פלוני, והחל רץ אחריו ברצונו להעניק לו איזה מטבעות. בהזדמנות הבהיר בפני מקורביו, כי לפני שנים ניגש אליו אותו עני בשעה שלא היה בידו מאומה, וכעת שראה והכיר אותו השלים את מה שחיסר און.

כבוד התורה

פעם בשבת בבוקר לפני התפילה, באו והודיעו לרבה של טבריה הגה"צ רבי משה קליערס זיע"א כי העירוב בעיר הותקן שלא כהלכה, אחרי שחקר ודרש ונתברר לו שהעירוב הותקן ע"פ הוראת הרב הספרדי הג"ר יעקב חי זריהן זיע"א, אמר לאנשים שהעירוב כשר, אלא שאין זמני פנוי עכשיו להסביר טעמו של דבר. למחרת הלך אצל הגרי"ח זריהן וביקש לסייע אתו בבירור שמעתתא, התחייך הרב זריהן ושאל: וכי לעזרתי צריך מר? השיבו, הן, בגלל חולשת לבי, נכנסו שניהם לביהמ"ד "סיניור" על שפת הכינרת והוציא הגר"מ מסכת עירובין כדי לברר הלכה, ופלפל בסוגיא עם איש שיחו עד שהתחיל לזעוק מעצמו, אוי לי שטעיתי אמש. הסביר לו הגר"מ לשם כך קראתיו, שאל הגרי"ח זריהן ואיך הורה מר בשבת זו? השיב רבי

מאיר, פסקתי כשר, התפלא ושאל מדוע? אמר לו מפני שעירוב הוא מדרבנן, וכבוד התורה מדאורייתא.

הגה"צ רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א סיפר פעם, שישב פעם אחת בביתו של הגה"צ רבי חיים סולוביצ'יק מבריסק זיע"א, ובנוכחותו נכנסו שנים מעשירי בריסק ונתנו לרבי חיים סכום כסף במעטפה חתומה, שני העשירים הללו חיתנו את צאצאיהם בשבוע זה ורבי חיים היה מסדר הקידושין, לכן הביאו לו מה שהביאו בתורת שכר טירחה. רבי חיים קיבלם בכבוד ובסבר פנים יפות, בינתיים נכנס עני הגון לבקש נדבה, נטל רבי חיים את המעטפה החתומה, ובפני אותם העשירים מסר אותה לידי העני מבלי שידע אפילו כמה נמצא כסף שם.

כיבוד אם

מספרים: פעם נסע הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א ברכבת, אמו נסעה אף היא ברכבת וישבה עם מספר נשים בקרון סמוך. תוך כדי נסיעה נטל הרבי את ידיו, סעד את סעודתו וברך ברכת המזון. כעבור זמן קצר נכנסה אמו לקרון, היא לא ידעה שזה עתה הוא אכל, והיא אמרה לו שעליו לאכול. ללא אומר ודברים קם הצדיק ממקומו, הוציא מהמוודה פת לחם, נטל את ידיו ואכל. לא עלה כלל על דעתו לומר לאמו: אכלתי כבר.

תילולא דצדקיא

שבת קודש י"ב טבת

הרה"ק רבי משה הלוי סופר מפשעווארסק ב"ר יצחק (אור פני משה - תקס"ו)
הרה"ק רבי מרדכי חיים סלונים ב"ר יהודה לייב (תשי"ד)

יום ראשון י"ג טבת

הרה"ק רבי משה מלעלוב ב"ר דוד (תרי"א)
הרה"ק רבי מנחם מענדל מווישאווה ב"ר ישראל מויוניץ (תש"א)

יום שלישי ט"ו טבת

הרה"ק רבי רפאל מבראשד ב"ר יעקב יעקל (תלמיד רבי פינחס מקאריץ תקפ"ז)
הרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנא ב"ר איתמר (תשל"ח)

יום חמישי י"ז טבת

הרה"ק רבי אפרים פישל מסטריקוב ב"ר יוסף יהודה לייב (תלמיד המגיד - תקפ"ב)
הרה"ק רבי אריה לייב ליפשיץ ב"ר חיים (אריה דבי עילאי - תר"ו)
הרה"ק רבי יעקב ב"ר זאב (המגיד מדובנא (תקס"ו)

יום שישי י"ח טבת

רב הונא בר מר זוטרא (ד"א - תשפ"א)
רב מרשיא בר פקוד (ד"א - תשפ"א)
הרה"ק רבי צבי אלימלך ב"ר פסח (בני יששכר - תר"א)
הרה"ק רבי אלימלך מרידינק ב"ר מנחם ישכר בער (תר"ט)
הרה"ק רבי משה מקאריסטוב ב"ר מרדכי מטשערנובל (תרכ"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

לעבוד את השי"ת מתוך נחת

פעם ישב אברך בביהמ"ד של ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א והתחיל להרהר, היות שזמן הקעסט שחוננו הבטיח לו עומד להסתיים, ואינו רוצה להיות סוחר ולבלות את הזמן, לכן ישתדל להיות מורה צדק, ואם לא יעלה בידו להיות מו"צ ישתדל להיות מלמד תשכ"ר, ואם לא ישיג מלומדות אזי יחזור על הפתחים ל"ע ולא יבטל מעבודת השם. פתאום פתח ה"חווה" מלובלין הדלת ונכנס לביהמ"ד וצעק על האברך: "אברך אל תמשיך עליך דינים, יהודי צריך לעבוד את השי"ת מתוך נחת".

נדבת הר"ר אברהם יצחק לינדנפלד הי"ו
לזכות נכדתו מרים יהודית תחי'
יזכו לרוב נחת מכל יוצ"ח, אבי"ר

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר אליהו יהודה טייטלבוים הי"ו
לזכות נכדתו פנינה תחי'
יזכו לרוב נחת מכל יוצ"ח, אבי"ר